

Բորիս Ելցինը օգոստոսի 9-ին երդվելուց հետո արձակուրդ կզուս

9 Հունիս, «ԱՅՏՈՒՆՅՈՒՆ»։ Ռուսաստանի կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը այսօր Բորիս Ելցինին դաշնապետի պաշտոնից հեռացրեց 3-ի նախագահական ընտրությունների հաղթող Վլադիմիր Լուկինի անունով:

Միջուկային զենքի կիրառումը կամ կիրառման ստրատեգիան հանցագործություն

9 Հունիս, BBC. Հաագայում գեներալ Միջազգային դատարանը որոշում է կայացրել, ըստ որի միջուկային զենքի կիրառումը կամ կիրառման ստրատեգիան հանցագործություն է:

ՆՈՒՐԵՆ ՄԻՐԳԱԽԱՆՅԱՆՆԵՐ ԿՐԱՎԱՐԱԿԱՆ ՏՎԵԳ, ԸՆՏՐՎԵԳ ՀԱՐՈՅՅՈՒՆ ԿՐԱՐԱՊԵՏՅԱՆՆԵՐ

Ուրբեն Միրզախանյանը հրավարական սվեց, ընտրվեց Հարություն Կարապետյանը

Փոխասենյակի Գազիկ Գալստյան. «Նախկին եւ նոր ասենյակները վարչությունում կաշիսեն նույն բախով»

ՀԱՄԱՆԱԿԱՆ ՌՈՒՐԵՆ ՄԻՐԳԱԽԱՆՅԱՆՆԵՐ ԿՐԱՎԱՐԱԿԱՆ ՏՎԵԳ, ԸՆՏՐՎԵԳ ՀԱՐՈՅՅՈՒՆ ԿՐԱՐԱՊԵՏՅԱՆՆԵՐ... ՀԱՄԱՆԱԿԱՆ ՌՈՒՐԵՆ ՄԻՐԳԱԽԱՆՅԱՆՆԵՐ ԿՐԱՎԱՐԱԿԱՆ ՏՎԵԳ, ԸՆՏՐՎԵԳ ՀԱՐՈՅՅՈՒՆ ԿՐԱՐԱՊԵՏՅԱՆՆԵՐ...

ՎԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՌՈՒՐԵՆ ՄԻՐԳԱԽԱՆՅԱՆՆԵՐ ԿՐԱՎԱՐԱԿԱՆ ՏՎԵԳ, ԸՆՏՐՎԵԳ ՀԱՐՈՅՅՈՒՆ ԿՐԱՐԱՊԵՏՅԱՆՆԵՐ... ՎԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՌՈՒՐԵՆ ՄԻՐԳԱԽԱՆՅԱՆՆԵՐ ԿՐԱՎԱՐԱԿԱՆ ՏՎԵԳ, ԸՆՏՐՎԵԳ ՀԱՐՈՅՅՈՒՆ ԿՐԱՐԱՊԵՏՅԱՆՆԵՐ...

ՎԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՌՈՒՐԵՆ ՄԻՐԳԱԽԱՆՅԱՆՆԵՐ ԿՐԱՎԱՐԱԿԱՆ ՏՎԵԳ, ԸՆՏՐՎԵԳ ՀԱՐՈՅՅՈՒՆ ԿՐԱՐԱՊԵՏՅԱՆՆԵՐ... ՎԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՌՈՒՐԵՆ ՄԻՐԳԱԽԱՆՅԱՆՆԵՐ ԿՐԱՎԱՐԱԿԱՆ ՏՎԵԳ, ԸՆՏՐՎԵԳ ՀԱՐՈՅՅՈՒՆ ԿՐԱՐԱՊԵՏՅԱՆՆԵՐ...

ՀՈՒՐԵՆ ՄԻՐԳԱԽԱՆՅԱՆՆԵՐ ԿՐԱՎԱՐԱԿԱՆ ՏՎԵԳ, ԸՆՏՐՎԵԳ ՀԱՐՈՅՅՈՒՆ ԿՐԱՐԱՊԵՏՅԱՆՆԵՐ

Հունիսի 9-ին տեղի ունեցավ Հայաստանի Ռազմաօդային ու Կոսմոսային ուժերի Կոմանդանտոսի Կոնստիտուցիոնալ շաբաթը:

Հայաստանի Ռազմաօդային ու Կոսմոսային ուժերի Կոմանդանտոսի Կոնստիտուցիոնալ շաբաթը...

ՀՈՒՐԵՆ ՄԻՐԳԱԽԱՆՅԱՆՆԵՐ ԿՐԱՎԱՐԱԿԱՆ ՏՎԵԳ, ԸՆՏՐՎԵԳ ՀԱՐՈՅՅՈՒՆ ԿՐԱՐԱՊԵՏՅԱՆՆԵՐ

Հունիսի 2-ի երեկոյան Հայաստանի Ռազմաօդային ու Կոսմոսային ուժերի Կոմանդանտոսի Կոնստիտուցիոնալ շաբաթը...

Հայաստանի Ռազմաօդային ու Կոսմոսային ուժերի Կոմանդանտոսի Կոնստիտուցիոնալ շաբաթը...

ԱՄՆ-ն ու Միջին Արևելքի կրթական կենտրոնները

ԱՄՆ-ն ու Միջին Արևելքի կրթական կենտրոնները...

Մոսկվա. Կառավարության ձեռնարկումը «մոտ է ավարտին»

Մոսկվա. Կառավարության ձեռնարկումը «մոտ է ավարտին»...

Մոսկվա. Կառավարության ձեռնարկումը «մոտ է ավարտին»...

Մահափորձ՝ կոմպոսերային խումբի անդամները

Ինտերնետի գործակալության հարցում այն ժողովուրդները, թե Հայաստանի ու Թուրքիայի սահմանադրված դաշնակցության հանդիմանում...

Մահափորձ՝ կոմպոսերային խումբի անդամները... Մահափորձ՝ կոմպոսերային խումբի անդամները...

Չեչնիայում վերականգնվեցին մարտական գործողությունները

Չեչնիայում վերականգնվեցին մարտական գործողությունները...

Կիլոյոսում թուրք լրագրող է սպանվել

Կիլոյոսում թուրք լրագրող է սպանվել... Կիլոյոսում թուրք լրագրող է սպանվել...

Վերականգնվեցին մարտական գործողությունները

Վերականգնվեցին մարտական գործողությունները... Վերականգնվեցին մարտական գործողությունները...

ՊԱՏԱՐԱԹՅՈՒՆ

Հայտնողաց տունը՝ ստեղծագործական կենտրոն

**Արարչական հայտնողաց տունը՝
մի անհատականության
26 կոմիտեների ղեկավար
ժողովի վրա ստեղծվեց
Արարչական հայտնողաց տունը՝
մանկական ստեղծագործական
կենտրոնը։ Իր մտնումներն է ներ-
կայացնում կենտրոնի շնորհ
Քելլա Ավետիսյանը**

Վերջին տարիներս հայ ժողովրդի կյանքը նախադրեց հոգեւոր զարթոնում, ժողովուրդը դեմով քրքրեց իր եկեղեցին։ Մարդիկ ձգտում են սովորել կրոնական ավանդույթներն ու ծեսերը։ Այսօրվա մարդը լքում է ինդուստրիալ եկեղեցու հոգեւոր-կրոնական դերը իր կյանքում։ Այսինքն, կրոնը եւ եկեղեցին անբաժան են։ Բայց կա մեկ այլ գործոն էս, եկեղեցուց անբաժան է իր լուսավորչական գործունեությունը։ Հայաստանում անցյալում եղի են քննական դրոշմներ, որով լուսավորչական լայն գործունեություն են ծավալել։ Այլ կերպ ասած, հոգեւոր դաստիարակությանը մեծ տեղ էր տրվում։ ԱՄԿ-ը ընդունում է, որ Հայ առաքելական եկեղեցին մեծ դեր է կատարում համաժողովրդին հոգեւոր, մտավորական զարգացման գործում։ Ըրիստոնեության 1700-ամյակի տոնակատարությունը մեզ կը տրվի ԱՄԿ-ի մտավորական ծրագրի մեջ։

Արարչական հայտնողաց տունը կողմից երեխաների հոգեւոր դաստիարակության, նրանց մտավորական զարգացման լուրջ աշխատանքներ են իրականացնում։ Դա վաղ աղագույցը ծննդանների, հոգեւոր-կրոնական հիմնարկությունների եւ ի վերջո, երեխայությանը ստեղծելու է, որոնց աշխատանքները իրենց բնույթով շարունակում են նախկին ղեկավարի դասերի աշխատանքները։ Ես չեմ քննադատահասում վերջիններիս աշխատանքը, սակայն այնտեղ աշխատանքների կազմակերպման խնդրակալին եղանակը այնքան էլ արդյունավետ չէ։ Հայտնողաց տունը մանկական, ստեղծագործական կենտրոն է, որտեղ զարգանում է երեխայի մտածելակերպը, նրան տրվում լայն լուսավորչական գիտելիքներ, որն էլ լայն մասնագետ դասնալու երաշխիք է։ Մենք այդ վտորդը արդեն ունեն, դարային խումբ ավարտած տաներից մի մասը արդեն դարձել են որոշիտիանայ կատարողներ եւ իրենց խմբերն են կազմել։

Օրինակ, գեղանկարչության խմբում երեխան բացի իր մասնագիտական աշխատանքից ուսումնասիրում է նաեւ արվեստի դասընթացը, իսկ երաժշտական խմբում հիմնական մասնագիտությանը դուրսից աղջիկներն ու երեխաները գրականության, մաթեմատիկայի, ֆիզիկայի նվազագույնը, բառերի ստուգաբանությունը, ֆունկցիոնալ մանկական խմբի նախաձեռնությունը լուրջ է տեսնում «երկրակ» ամսագրերը։

Մեր հոգեւոր հովիվը, Խանուս Տեր Կարեղ Տալանյանը իր մտնակությամբ դարբերաբար անց են կացնում հոգեւոր դասընթացներ, երկու շաբաթը մեկ կատարում է դասարանը։ Ուսուցման դիմաց վճարումները մաշելի են, որով կարգերի դեղումը անվճար էրեսով այստեղ կարգի ամառային քննադարարկ Ի տարբերություն մանկական այլ կրթությաների, այստեղ գործում է դասերի իրավաբանների խումբը, որտեղ երեխաները ծանոթանում են օրենքներին։ Ուսման տևողությունը 3-5 տարի է։ Հարցը արվանից կարծի եկեղեցական արվեստի դրոշմը։

Ն.Ա.Ն. ԱՄԱՏՅԱՆ

ՀԱՅՏԱՐԱԹՅՈՒՆ

Կանադայում են հավի գնել։
Չանդակատեղ 643054

ՎԱՃԱՊՈՒՄ ԿԱՄ ՓՈՒՍԱՆԱԿՈՒՄ ԵՄ

3 անկյակակնոց բնակարան
Հարավ-արեւմտյան քաղաքում
մեկնոստանի քաղաքում
եկնի 9 րդ հարկում։
Գինը դրամանադրային
Հեռ. 775603

«Հայկական ԽՍՀ ԿԳԿԻ-ին
Ես աշխատեցի եւ Հայաստանում
1928 թվականի դեկտեմբերից։ Իմ
աշխատանքում սկզբում ԿԳԿԻ
գործադիր վարչակազմի կազմում
էի (ԿԳԿԻ-Ա.Ի.), իսկ 1934-36 թթ.
Կուսակցությանը, եղի եմ եւ դրսե-
կան դասեր, եղի եմ եւ սխալներ,
որով հիմնականում բացառվում
են գրողության յուրացումով եւ ա-
ռավելապես հայերեն լեզուն չի մա-
նուցվում։

Բայց մեղադրանքներ կարելու
կան ազգայնամոլության մեջ սխ-
ալներն այս 4 ամիս բանտում գտ-
ված ժամանակ հազար անգամ
կարծել Հայաստանի կուսակցու-
կան կյանքի իմ հայտնի բոլոր
փաստեր եւ համոզաստիան հե-
տադրյալներն անել, որ ես իմ
դասերն եմ համարում այստեղ Եւ-
րոպայի, ինչպես նաեւ ցույց տալ, թե
ինչն է իմ քերեկ այդ հետադրյալ-
ներին։

Խմբի բոլոր անդամներ, համակց
նաեւ Կուսակց, իսկ Ամասունին
մեղադրեց որդես Լուսինյանի
կողմնակից եւ համակց աշխատան-
քից։

1932 թ. ամռանը մի փոքրիկ օրո-
սություն եղավ Արամիս Ակոբյանի
հետ (որն այն ժամանակ ՀԿԿ-ի
ԿԿ Կարտուր Եւ մասնակարտան
գծով), որ չկարողանալով աշխա-
տել Խանջյանի հետ մեկնեց Բաբու-
կ։

1933 թ. սկզբներին Հայաստանից
դուրս քերեկեց Օսյանն ու Գրան
դինը (ԿԿ Կարտուրներ)։

Գրանյանը նույն սկզբից «բնդ
հասակը» ակտիվ դարձրեց։ Ակ-
սից նրանից, որ այն ժամանակ եւ
դարձում էր ժողովում (մինչ այդ
եղի է ԿԳԿ-ի նախագահ) Արմին
Անանյանը գնացել է Տեղ-Գարբի-
կյանի մոտ եւ նրան առաջարկել
բոլոր կազմել Խանջյանի դեմ դա-
րարելու համար, քանի որ Խանջյա-
նը ազգայնամուլ է։

Տարի ամանց ներքին դարձարի, որ
համայնաբար դաստան իմն է եւ
դեմ է Հայաստանից գնալ։

Նրան ամենաուշը ճնշում էր
այն, որ այդ գործը նույն ցնցկոտ
էր կազմակերպությունը։ Հայրն է,
որ Խանջյանի դեմ այդ դիմումը
ՀամԿԿԿ-ի Անդրերկրյան կողմից
գնահատվեց որդես ազգայնամուլ-
կան, իսկ երգնվանն ու Խանջյանը
ստացան համապատասխան տա-
լիք։ 1935 թ. ամռանը Խանջյանը
Քելլայի ամառ հասց դրեց իրեն
Հայաստանից ժողովրդական մա-
սին (դա արվել էր նաեւ 1933 թ. եւ
1934 թ. սկզբներին), սակայն անար-
դյուն։

Հայաստան աշխատանքի ուղարկ
վեց Ամասունին։ Հենց սկզբից նա
իւր Եւրոպայում համայնաբար Խանջյանի
դեմ «տրոպիցիտ» տեսանկյունով
սարկելին։ Ամասունին, Ակոբյանը,
Գրանյանը, Ենկերյանը, հետա-
զայնում եւ Մողղոսյան, փաստերն

նայում էին որդես մարդկանց, ո-
րոնց կարելի էր օգնել։ Կարող եմ
որդես օրինակ քերեկ նրա ակտի-
կան Զարեհի խմբի նկատմամբ։

Բ) նկատվում լիբերալիզմի դրսեւ-
րումը (նրա 1933 թ. նամակը Չոբա-
նյանին, Աւոս Ինճիսյանին Հա-
յաստան աշխատանքի նրավարար)։

Գ) կազմակերպական հարցում
բախտաբար, կարելի քերեկում ան-
կարողությունը։ Ես կարող էր ու-
նեւ մեկնել ամառ Բաբուկ, իսկ հետո,
կարճ ժամանակ անց, իմն իրեն
հայտնել անհասցող ամառվադար-
ան համար (Գողթյան)։

Դ) վերջին տարիներին իր ծեսակե-
րը դրսեւորանելու անկարողություն,
երբ իմն այն համարում էր միւս,
կամի բուրյությունը, գիտողականու-
թյունն այն մարդկանց նկատմամբ,
որով դարձար էին մղում իր դեմ,
որդեսի չարի դարձար, չստանի
կազմակերպությունը ԱԳԿԿ-ի
վարչության տեղ ոչ թե Արուսյանի,

1937 թ. ԱՅՆԱՐԵՐ

Ա. Խանջյանի կնոջ «խոսուկանությունը» ՆԳԿԿ քանոսում

1936 թ. հուլիսի 9-ին Թբիլիսիում, այն տարիների ՀամԿԿ-ի
Անդրերկրյան Կարտուր Լավրենտի Քերեկայի աշխատանքայ-
նում հնչած կրակոցը կերեց Հայաստանի ԿԿ-ի ԿԿ առաջին Կար-
տուր Աղասի Խանջյանի կյանքի թելը։ Պաշտոնական հայտա-
րարությունները քննադատեցին նրա ինքնատրամուրյան մասին,
սակայն յարանենց տղանության հետքեր լրիվ վերացնել չի ա-
րողվեց։ Հեռագրա տարիներին, հասկալից վերջին ժամանակնե-
րում հայտնաբերված որոշ փաստաթղթեր վկայում են որդերգու-
րյան մանրամասները։ Մասնավորապես այդ եզրակացությունը
կարելի է հանգել 1957 թ. ԽՍՀՄ գիմնորական դասախոսության
գնդադեռ Կիսիեւսկու բարեխղճներն եւ մասնագիտական իմա-
ցությունը կազմված շեղեկանից (ՀՀ ԱԱՆ արխիվ ԿԳՏ գ թիվ
3823) ինչպես նաեւ այլ վկայություններից։ Դա հիմններին յա-
վարեց Ա. Խանջյանի ֆիզիկական վերացումը եւ դրան հետ-

Այդ ժամանակահատվածում
Խանջյանի դեմ մեղադրվեց մի
խումբ հետադար կազմով Աւոս-
Քոսն, Միգաբեկյան, Ստանկյան,
Լիտախի Բաբուկյան Եւրոպայի
կոմիտեի Կարտուր, Հանու Գալս-
տյան Եւրոպայի կոմիտեի կազմում-
նի վարիչ, Աւոս Մարգարյան Եւ-
րոպայի կոմիտեի աղիսմատայական
բաժնի վարիչ, Արիսյան, Ենկերյա-
նյան, մյուսներին չեմ հիշում։ Այդ
խմբի հետ զարգացումն էս Եւ-
րոպայում Խանջյանի իմն էր Արմին Ա-
նանյանը։ Եւրոպայում իմն հայ-
տարակ, որ այդ խմբին ուղեղ օ-
ժանդակում էին Թբիլիսիում, Այդ
Եւրոպայի Կարտուր Ամասու-
նին։

Այնուհետեւ նշում է, որ վերոնի-
շյալ անձանց դուրս քերեկին Հայա-
ստանից։

«1933 թ. վերջին Հայաստան
աշխատանքի նկատ Ա. Ակոբյանը
եւ Գրանի մասնաճյուղը առաջինը
որդես ԿԿ երկրորդ Կարտուր, եւ
երրորդ կազմումնի վարիչ։

1935 թ. ամռան նրան, որ Հայաս-
տանից տարավ Տեղ-Գարբիկյանին,
որի հետ այդ ժամանակ հարաբե-
րություններ խոս արվել էին։ Մին-
չեւ 1935 թ. ամռանը Ա. Ակոբյանի
կողմից մաքր խաբրոցներ էին ար-
վում Խանջյանի հասցիին։ Վեր-
ջինս Եւրոպայում անհայտ, ա-
կայն դիմումում էր, որդեսի
օժանդ չեւ այն խոսակցություննե-
րին, թե նա դուրս է մղում Անդրեւ-
կոմի տղարկած մարդկանց։

1935 թ. ամռանը, արձակուրդի
ժամանակ, Խանջյանն իմն ամառ,
որ Արամյան Երգնվանն ու Արմին
Խանջյանը իր վրա դիմում են քերեկ
ՀամԿԿ-ի ԿԿ եւ Անդր. ԿԿ։ Նա
գնում էր, որ դա արվել է ոչ ա-
ռանց Ակոբյանի օժանդակության։
Հիշում եմ, որ նա Եւրոպայում
եւրոպայում իմն չի կարողանում ին-
կարելի, երբ չի վրում գրան մեկ

եցին զանգվածային բնույթովները Հայաստանում։ Նրանց «ա-
մենաշեւ ալից» անուշեւ չիբրոցե Խանջյանի այրին Ռոզա
Կինդրեբեց, որը որդես «ժողովրդի բնամու» կին նույնպես ձե-
րակալից եւ երկար տարիներ անցկացրեց հեռավոր ախոտակա-
րում։ Իր ծեսակի մեջ յուրահատուկ փաստաթուղթ է Ռ. Կինդրե-
բեցի 1937 թ. դեկտեմբերի 27-ին կազմած գրությունը հասցեազ-
րված Հայկական ԽՍՀ ՆԳԿԿ-ին։ Այդ փաստաթղթից կարելի է ո-
րոշակի շեղեկություններ ստանալ 1930-ական թվականներին
Հայաստանում շրոջ Կարտուրյան մթնոլորտի մասին, իհարկե,
հաճախ առնելով այն հանգամանքը, որ օրվել է ՆԳԿԿ քանոսում,
իսկ թե ինչուիսի անմարդկային դարձաններ էին այնտեղ, այ-
լեւս զաղչեմի չէ ոչ մեկի համար։ Այդ գրությունը ինչ-որ առու-
մով բնութագրում է Աղասի Խանջյանին, ուստի ստույն մեղա-
յացնեն հասկաններ նրանից։

Իրենց հավաքում էին Խանջյանին։
Մտրոջ 1936 թ. քննադրում Խան-
ջյանի տեսությունները Եւրոպայում
էր։ Այդ կողմից, Անդր. ԿԿ-ն միւս
օգնում էր նրան, մյուս կողմից
նրան բնամ էր, որ Անդր. ԿԿ-ն յոսում
եւ օժանդակում է Ամասունին։

Նա իմն համարել էր ամսում, որ
ինն իրեն մեկուսացված է գտնում,
որ ինն չի կարող ոչ մի հարց անցկաց-
նել, որ «Երոպայ» Ամասունի, Ակո-
բյանի, Գալստյանի ամեն ինչ նախա-
դես ուսում է եւ իրեն կանգնեց-
նում դրսեւորակ փաստերի ամսում։

Ինչպես նկատվել է կատարված է
1930-36 թթ. Հայաստանի վերին շե-
րում շրոջ վիճակի բավականին
հավաս օրեւրդ վերաժանություն, ա-
կայն Եւրոպայում ամսակե հետա-
քիր է նրա կատարած «աճիվածան»
այն մասը, որը վերաբերում է Ա. Խան-
ջյանի անձի բնութագրմանը Այտես։

«1) Խանջյանի հետ աղից եմ
10 տարի, միւս նրան համարել եմ
կուսակցության ամենամոլորակ
անդամներին մեկը այդ իմնի վրա
էր մեղադրվել եմ նրա հետ Երբ
մինչեւ իննամուսուսուրյանը չի եղի
մի փոքրիկ միւս այն մասով, որ նա
բեւամի է, եւ նրան ոչ մի կիպոս
բանի մեջ չեմ կատարել։ Նրա ողջ
կյանքը, որ անցել է իմ այլի ամսը,
անհույսից է այդ կամից։

2) 6 տարիների քննադրում, երբ
նա ՀԿԿ-ի ԿԿ-ի արտաքին Կարտու-
րան է եղել, նրան վարկաբեկելու
բոլոր փորձերը հակահարկված են
ստացել Անդրերկրյանի եւ
ՀամԿԿ-ի ԿԿ-ի կողմից։

3) Նրա հետ նաեւ եւ նրա մոտ
միտում էի նրա խոսքը բնութայն
ները, որով մասին եւ նրան միւս
անի եմ։

Դա ամ կզոնությունը բուրյունն
էր, փայլաբարությունը, աննույն-
բյունն ամեն մտակի արեւի, մայս
ազգայնամոլների եւ ուրիշների
նկատմամբ իմնա դարձ է, որ
նրան բոլոր յեւնամիմը էին, իսկ
նրանց, հասկալիս մինչեւ 1935 թ.,

